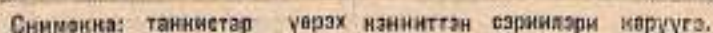

СЫЗНАТ
2 12044

Сүөһү кыстыга—уталыйбат сорун

СЫЛЛААҒЫНЫ ТОЛОРДУЛАР

САРСЫН—ТАНКИСТАР КҮННЭРЭ

В. ЕРМОЛАЕВ.

● Ферма сонуннара ●

БИРИГЭЭДЭ ҮРДҮК КИРБИЛЭРИ
ШТУРМАЛЫР

[illegible]

Сылаабы былайны—
Октябрь бырайынныгын көрсө

Полигтеэби ферматан колдөг-
шо сэд 8 ийыгар үүт бэлэрий
амын былаанын заира аһарда,
ис биридик ынахтан 1316 кг
үтү ымы ситхэтэ. Аһахас
бэрдыах ийыгар ынах ахсыттан
ахтаах үтүтү былаанын 20 кг-
арда. Улаһыттар күһүмтү ий-
ирид үтү маман нымтаппат үү-

Ферма коллектива ССРУ тэ-
радлибто 50 сэдэн үзэв кав
бэлхтэрдэх көрсөр ийн бэй-
тин пинигэр үрдэтнлибт эб-
лээталистибани ылынан үүт
ымын сылааары былаанын
Октябрь бырааминныгар тодо-
рон тийкэргэ сөрүктанан үзэ-
лир.

**Эдэр саас дьулуура
үонна опыт**

Елизавета Лукина ахсаан кы-
лааны бүтүрээт, 1971 сытан,
Эридик Эрлестин аатынан кол-
хозка машинкысынан үзөлдүр.
Кини саагынан төбө да жүрөн
кийи билдиги бастың үзөлдүр
ахсааннарыгар кырсар.
Сыа арыс ийин түзүтүп,
Е. П. Лукина үтү алавог ийин
соруларын 113,6, хас бирдин
иннахтан ийынын 113,6 бары-
һын толорон бастаан ийр.
Н. ФЕДОРОВ.

A sepia-toned photograph of a long, multi-story building with a prominent wooden staircase leading up to the entrance. The building has a classical architectural style with columns and a pediment. The photograph is oriented vertically on the page.

— Визити ентни-хотуз ат-тестиятын ылаат, подемоль-ской путевкалах торообут

арьме шийдэх үүтү айлын үүтү астыбын. Бу күнүкү түмүгэ маловейуан 180371, үүнүгү сыта оруу 1339 оттон фуражкыйнан 1339 буолар. Бүтүн 5 бырамыанга килограмм буолбут. Мап- тагыаста. Оттон сарыада нымсыктар А. Н. Седальнева доангыт уонна кийимитиги

Синимонтарга: Хараздырдын ферматын сыйлык даякта; машыктыгы кыргызтар. А. П. Старостина, М. Г. Григорьевна, А. С. Артеменко, Л. Н. Иванова уюна У. В. Григорьевна, бастуучу Г. В. Каштанова.

Д. ГАВРИЛЬЕВ.
Автор фотопортрета.

Райпотребсоюз уонна Чураччы
сельскотупи үлэһиттэрэ ааспыт
сыл от хомууругар Ленин аты-
нан колхозка активнайдык көмө-
лөспүттэрэ.

Бэйлэл, бэлгэрүүлэгчид тун-
наахыг, от хойгуулан үүнэн хо-
муур үлэтэ уратыларданна. Ону
учууттаан ити шөфтээх холхот-
рылар бу коллективтар үлэит-
тэрэ от хомууругар бэлэгч хо-
мону өнөрдүлар. Түөрт тогул-
дээн тахсан барыта 345 киин
күнүн үлэээн 35 гектар дуада-
лаах, уулаах сирн илиннэн өвү-
сүлүлар. 20-тэн тахса гектар сирн
илиннэн муһууан 25 тонна сари-

От хөмүүрүгэр сыйдынба
үлэинтэр улахан көхтөөдүр
үлэдрэтилер.

Д. ЯКОВЛЕВ.

A historical black and white photograph of a large, multi-story building, likely a school or government building, with many windows. In the foreground, there is a large, open area with a low wall or fence, and several people are visible walking or standing in the distance.

Болгария. Димитровград ко-
рууг бийдгийн салбариг,
төсвөбитэ. Билигн бу улсын
гийнн уонна энергетик, нау-
най уонна нуклеарийг үчүрүдө-
нилэр кииннэрэ. Бу киин-
уулусталар, хиралмай бий-
лэр, бэргээгэй сэрүрүгүр
кураттара.

Скимокка: нураг үгүс аа
сөөннээх оскуоламаларыттан биир-
дэстөрө.

Централфотго-СССР

нэвчлэл өсөхөд хүргэх үүрэгтэйгээр
хөгжлийн төлөвлөгөөний дагуу
хөгжлийн төлөвлөгөөний дагуу

1. АЙАР-ТУТАР НУРСУНАН

Коммунизм ийин охорбуу сүрүн хонуута—экономика. Майна бары национальностар үдэйттэрин айымнылаах куустарэ, кинилэр историческай айымналары олдук чарыхайдык кестөр.

Партия Советской Союз уонна
министр кинирбит хас биирдии
республика оморумтуолаах күүс-
төрүн хаһан да буолбатахтык
өрө көтөүллүүлэрин хааччыйда.
Биһи ыһтар пациялар доһордо-
һууларын уонна биһигэ үлэлэ-
биннигарин политикага үтүөкэ-
ниэх түмүктэри биэрде. 1922
сыллааһар—ССР Союзтара тө-
рүттэммит сыдынааһар—дойду
национальнай дохуота 100-тэн
тахса төгүт түмүтүн да аһтар
сон-Биһиги Ийэ дойдубут уонсай
национальнай баайа-дуола рево-
люция минниһээригэр 15 төгү-
дүүнөн элбэх.

Малынык экономикалык модел
кыштанмыны материалнай
средстволары концентрациялаа-
лына уюна поруоттар хардарыта

Хөмөлсөнүүдлэрэ сулх сугинэх-
хэ табыллыбат эгэ. Сорестар
Союзтарын бары республика-
рын гүргэнник сайдымларын
дбоунаах факторынан парти
кенилэр хабаайметыбаннай, со-
циальной-политический уонна
культурнай сайдымларын табым-
нарын тэргэвэһингэ итинэн оро
көтөвүүтэ күрэх бодолта.

Партия салалтатынан атоххо кыллараллибит дейдүм: ядус триализациялааһын, таа хааа- быастыбатын, коллективизациялаа- хын, салгыи сойлазынай-эконо- мическай прогресс республика- дарга барт кылгас историческай болдьоххо үйэлэр тухары хаа- тынын баһымыр кыагы биер- билэр. Материальнай уонна ду- ховнай куустар таһымыара ма- нык дьулурбатын ара жетерүл- лүүтө В. И. Ленин ато корбүтү- нүү сайдыи капитализм нини- нээги стадиятытар салдыбыт норуоттар капитализми нөүгү- лээн социализмга кыарылларын биергэтэр. Билигин феодальнай уонна феодальнай анаардаах кы-

рыг сирдэр оннуларымгар алба
ахсааниах промышленнай, куль
турнай кишинэн үүнүүлэ-

Бырааттым республикалар бары өтүгөн салгыны чалгыга сайдаларын айткан, Коммунистическая партия, СССР Програмагытар баптанарын курдук уруккутунуу, дойду ордуу түбөн сайлымга наалыйар эройгон нарытар ошубай бодомтонууран турай, китернестерин долору учуоттаан бары нациялар, народностар чакчылаахтын тег кээр политикаларын ыктымаа.

Бийнги элбэх националах дөй-
дубутун анааран керон ылыгы-
тны сананыхах. Партия уонна
норуот дуулуурдарынан кыска
хайдахтаах курудук уларыйда!
Бары 15 республикаларга —
урдук сайдыылаах индустрия
уонна бодот механизацияламчыт
тыа хайаайыстыбата, элбөх са-
жалыы тариллибит ээсчөөннөх
салаалара. Хөлөбүр, Украиннара
Советскай былаас пинниэ суох
станок оторуута, комбайны ото-
руу, промышленность кэккэ са-

лааларыгар массынналары уени
оборудованиени окурру сайы
налар. Урут производстао сред
стволара букатын очофудлугу.
Белоруссияга тракторлар уени
автомобиллар, уустун приборлар
радио- уениа электротехника
очофудлан таһаарыллаллар. Дой
ду, бедог магжаафаймнан бую
тун тапта, Казахстан модун ин
дустрияланна. Урут бэл днста
баафимый туттар судургу да сеп
тар атын сирдэртэн аралыллар.
Орто Азия республикалара бели
гин ырахан индустрия аныгы
сайдынылаах салааларынарама
тар. Байаларынээри айыл
баайдарын Закавказье республи
калара өссө голору туһаналлар.
Прибалтика советский республи
калара ыраах иниилэрин днста
хаантылар.

Модун Бүтүн Союзтаагы эконо-
мика — бары социалистический
нациялар улуу кыялымыра.
Кипи — байытар республикалар-
даары нуруот хабайыстыбатын
түмөр уонна дойду бүтүүнү.
бирдинилээн хас республика ин-
таризстеригэр биир государство.

най бичаанынган сайдар хардары-
та ситинивеснит норуот хаһааныс
тибэттэн көмүскөнөс.

Нациялар уюна Һардиостар
үләвә активностарын бары өтү-
үзә сайынылар, партия киндәр
куустарын бир сәләгә туһа-
һар. Билиги ленинскәй нацио-
нальнай политикабыт сәлә ча-
рылхай куестууу ССРС XXIV
сөһин быһаарымыларга ыһа.
Сөһинәк бәһәтәкилибүт бы-
һаһнар бары социалистическай
нациялар уйгуларын, чәһирин
сәйдымыларын туһугар ыһа-
ныһан толорулар. Киндәр би-
һиги әлбәх нацияләх социалис-
тической государствоыт салтын
бөдүргөһүнүн, ССРС бары Һө-
рүоттарын олохторун уйгууун
дөһүннәһтих өрө күтәһүрү кө-
өдләр.

Партия бичмээнэра үлэһинтэ-
ра өрө күүрдэлээр, кинилэргэ
сага айар күүһү-уору угаалар.
Коммунизм Материальнай техни-
кесвий базатын тутууга сага
бирбилэри ситилэргэ дьулууру
үөскөтөллөр.

(Бүтүүтэ бэчээтэниэ).

ОЛИМПИСКОЙ ДЭРИЭБИНЭБЭ АЙДААН

Мюнхен, ССТА. Балаган аймгийн 5 хүнүгэр пресс-конференцид XX Олимпийский ооннуулары тэрийэр комитет председатели В. Дауе Олимпийский дэриэбинэ Иранда спорттоон дөмөмнэтин таллантаро түшүр олоор дөмөмнөтөр болох дөмөмнө агаарынан Иранда «Черный сентябрь» дэриэбинэ мексикэй тархат террористтар уонна атын өтүтүн СФР пэицейскэй былаастарын иккэ дэриэбинэ террористтар уонна солук тутуллубуттарыгар нэмэлигэр самолетунаа араб дойдолуулар биирдэстэрэ ачарыга собулунна. ситиһиллэбитэ. Террористтар уонна солук тутуллубуттар иккэ вертолетунаа Мюнхенга сүүрбэ билэ илэтирдах Фюрстенфельдбрун аэродромуна, кинилэри «Бонн» комитетта Иранда түрүмэ аэродромга 200 пэицейскэй босхолуурун модулун халайы олордулар.

Аан дойдутаагы Олимпийский комитет, ооннуулары тэрийэр комитет Олимпийский дэриэбинэ тахсыбыт айдаанынан сибээстээн Олимпийский ооннуулары ооннох-маннаа дэриэбинэ тахсотторго быһаары ыланна.

ОЛИМПИАДА САЛБАННА

Мюнхен, ССТА. Аан дойдутаагы Олимпийский комитет (АДОК) исполкома Олимпийский дэриэбинэ тахсотторго айдаанынан сибээстээн XX Олимпийский ооннуулары салгыр туһунан ба.

XX ОЛИМПИАДА

Мюнхен, ССТА. Олимпийский Василий Алексеев, советский дэриэбинэ буолан асыгы ачархайынан уонна дөмөмнөтөр сибээстээн биир сууккара тохтолуула сымдаан балаан. XX Олимпийский ооннуулары салгыр туһунан ба. Балаган аймгийн 6 хүнүгэр тохтобул камгар ыттылабыт хаалбыт күрэхтэниилэр ГДР күүстөөх хамаандатын кыйдылар.

Дмитрий ТАРАБУКИН.

ЫЙДЫНГАБА

Ийдынгаба ийэбин,
Ирма талын кыабын,
Ырыбын сула эргийэн
Ирылах-ыраах тиийэбин!

Ахтар-саныр Ленан
Армыгыгар кинэбин,
Абылаппыт мин дэриэ
Алыах атын мэнэбин.

Ийдынгаба сымдаарга,
Ирма-тойук айарга
Хомуһунаах хомуһун
Хомхот уоскутун хоннорго.

Урдук сымарта өгөйөн
Өрүс уһун көрөбүн,
Көмүс талы көрдүүбүн,
Котон ийэр күрдүүбүн!

Сырдык саныа ырытын—
Сүрүх таңтыгар мыйааһын
Сатаан кыайан талыһыһын
Булан хийдах айааһын.

Арай биир билэбин,
Атастарбар этэбин:
Ийэ сирим ийиһигэ,
Ийэбн малаа дэриэбэ.

Тойук-ырма дөбөрдөөх
Төлөө устун хаамнарым,
Иччат ийэр ол дөбөрдөөх
Илааһынан барыарым.

БИЙИГИ ХАЛАНДААРБЫТ

Ф. З. ДЭРЖИНСКИИ

Бу ий 11 күнүгэр Коммунистическая партия уонна Советский правительство үбүлүүчүлөөх дөмө, В. И. Ленин соратнига Ф. З. Держинский төрөөбүтэ 95 сылын (1877—1926) түөлбө.

Феликс Эдмундович дөмөтөлөөх ураты үтүө өрүттөөр, Кини Улуу Октябрьский революция тэрийбиттэртэн уонна слайбыттарын биирдэстэрэ, партия КК уонна БККК чилиһинэрэ, Ие дэриэбинэга народнай комиссар уонна Советский народнай комиссара, Ие-

руот Хаһаайыстыбатын Уолуку Советин председатели уонна ол кэинэ ВЧК—КДР председатели элэ. Феликс Эдмундович улаах тэрийэр дөмөрдүүтэ буолар үбүлүүчүлөөх быһыынан-майынан сибээстөөх партия, правительство үтүө ахсааннаах соруудахтарын тохторбута. Барт суһал уонна ыарахан соруу тохторууларга тирээтэни В. И. Ленин: «Держинский кыаһыаха наада. Кини оһоруора»,—дириэ.

Снимка: Ф. З. Держинский.

ССТА фотокрониката.

В. К. АРСЕНЬЕВ

Сарыан Дальнай Востогу билиһинээх чинчийээччи В. К. Арсеньев төрөөбүтэ 100 сылын (1872—1930) түөлбө. Владимир Клавдиевич Дальнай, Востогу, айылгытын баайдарын, төртү мөһүнөһүнэ олоһун айымчыларын төрөтүнэ анааһах барт үтүө уустук экспедициялары тэрийбитэ. Кини сымарта дэриэ географический партия «үрүт бэстинээн» партия-быт Сихотэ-Алинь хайа убаалаһын чинчийээччи илүһүн сымалынан Кавказта уонна Командарская арымдар устун айыһаабыта.

Арсеньев элбөх ахсааннаах научнай үлэлэрэ бэйэлэрин кэинилэргэ Паукалар Академияларын, Иүтүтэ географический обществотун уонна атын научнай үтүөкүдүсүрүрдүк сымалыларын, билиһинилэрин ылыттарга. Ураһай барт дөмөтөлөөхүнэн советский Дальнай Восток айылгытын баайдарын баһылаһыһына, хаһаайыстыбанын, културнай сайдыытыгар помолорго дьулуһута.

В. К. Арсеньев айылгытын матырыйаалларын киниге торбонор көрүгүнүн сүрүр уратылаах калаарнааба. Кини литературнай үлэлэрин А. М. Горькай үрдүктүк сымалыра. Арсеньев улахан кини биирэммит «Усурийский кыраай устун», «Дерсу Узала», «Сихотэ-Алинь хайаларыгар», «Тайга-ны-пөһүө» дэриэ, ө. д. а. кинигэлэрэ кыста да хаттаан таһаараллыыттарга.

Снимка: В. К. Арсеньев. ССТА фотокрониката.

КУНДУ ААБААЧЧЫЛАР

1973 сыллаах периодической бэчээкэ сурутуу бу ий 1 күнүттэн сабалланна.

Сурутууну бэчээт общественной тарбатааччыларга, «Союзпечать» агентства уонна сибээс отделениеларга ытталлар.

КУНДУ ААБААЧЧЫЛАР! Оройуоннаагы «САГА ОЛОХ» хаһыакка уонна кини, республикатаагы хаһыаттарга, сурунаалларга суруттарарга тиэтэйиң!

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

Арабыт, абыт, колхознай тутуу ветерани **КОРКИН СЕМЕН ИЛЬИЧ** бу дөмө балаган айм 4 күнүгэр эмискэ малдьан олоһутун барт айымчылартыгар уонна таһаарыстарыгар суруттууларга билиһинэбит.

Кыһа, сикинэрэ, айнахтара.

Мырылаттан Болгарияга

Абыыһа хонуктаагыта «Эдэр коммунист» хаһыат балаган айм 6 күнүгэригэр ийиһи балабага Н. Босиков «Дьоллоохтук айыһааһа» дэриэ кытааһыта тахсыбыта. Ол кытааһа аһыгар элбөх эдэр уолаһтар уонна кыргыһтар хаартыскара түсүттөрө бэчээтэһиниэ. Бу—Саха сириттэн Болгария Народнай Республикаһагар күүлэйдик барааччылар бөлөхтөрө. Бу эдэр дөмө ортолоругар уһаттан хаһаа дэриэ бөһиө кининэн бийиги оройуонмут Сүбүрүүскэй аатынан советсун ыһыһыһыта Евдокия Бахчанен түрөр.

Евдокия былырын Хатылы орто оскулатын бүтэриһтэ уонна комсомольскэй путевканан советска үлэһин тахсыбыта. Кини төрөөбүт-үөскээбит Мырылаттыгар Тайга ыччат-комсомольскэй ферматыгар ыһыһыһыт буолбула. Хотон, ыһыһыһыт үлэһтэ киниэхэ сага буолбатах элэ. Билигин ферма старшайа Роза Василевская 5-6-с ыһыһыһыт ыла сайыһын Мырыла ферматыгар ыһыһыһыһыт собулуйан үлэһин аһыһар. Ол билигин кинилэр үлэлэригэр туһалааһа.

Быйыл, бийлэйдэрдах сага үкүөһүн бараһа, Тайга ыччат-комсомольскэй ферматын бөдөн-

тиһа эдэр ыһыһыһыһыттар оройуоннаагы куталаһыһыһыттар кинирсэн көхтөөхтүк, дьулуурдаахтык үлэһин. Эдэр ыһыһыһыһыттар сымардаагы куталаһыһыһыттар Тайга ыччат-комсомольскэй фермата оройуонга бастаабыта. Оттон кини эдэр ыһыһыһыһыттар бастыһылар ахсааннарыгар кинирэбиттэрэ. Биирдиктээн ыһыһыһыһыттар куталаһыһыһыттар Евдокия Бахчанен бастыһыһыттар ааһыһыһыттар. Ол ийиһи киниэхэ советска дирекцията, рабскама, партома уонна комсомольскэй тэриэтиһин комитет. Болгария Народнай Республикаһыгар күүлэйдик туристический путевканан биирлэһиһэһыттар.

Саха сириттэн барыһа бу эдэр ыччаттар бөдөһтөрө Болгарияга Плевен—София—Приморский уонна Ст. Загорский куораттар устун бу ий 5—18 күнүгэригэр сымдааһа.

Бүтүн, Болгарияга фашистскэй диктатура аһыһыһыт Болгул күнэ дэриэ национальнай барааһыһыһыт күн, бийиги кэһиһыт аһыһа бийиһин биир савастыһаахтарын кыһаа болгар поруутун үөрүүтүн-көтүүтүн көрүүрэ-лэһиһэ.

С. ЗВЕРСТОВ.

БИЙИГИ ААДЫРЫСПЫТ. почтовый индекс 878700. Чурапчы а. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—9-13-95, отделлар—9-14-95, уонсаа—9-15-05.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского района ЧОССР а райсовета депутатов трудящихся Якутской АССР